

องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

LEADERSHIP FACTORS OF THE PRINCIPALS AFFECTING SCHOOL QUALITY OF CHINESE PRIVATE SCHOOLS IN THE NORTHEASTERN THAILAND

ดนัย ประสูตร์แสงจันทร์¹, ธีระ รุญเจริญ², กรองทิพย์ นาควิชेत्र³, สงวนพงศ์ ชวนชม⁴

Danai Prasutsangchant¹, Teera Runcharoen², *Krongtip Nakvichet*³, Saguanpong Chuanchom⁴

¹นักศึกษาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

²ศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

⁴อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน 2) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 4.40 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.985 กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครูหัวหน้ากลุ่มสาระโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 254 คน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ต่อจากนั้นมีการจัดสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประมวลแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัย

1) ผู้บริหารโรงเรียน มีภาวะผู้นำทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่มาก ตามลำดับดังนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน รองลงมา คือ ภาวะผู้นำทางจริยธรรม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี และภาวะผู้นำการจัดองค์กร

โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนมีระดับคุณภาพทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่ดีตามลำดับดังนี้ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู และด้านคุณภาพการบริหารจัดการ

2) องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนอยู่ในระดับสูง ($r = 0.685$) และมีเพียง 3 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี ภาวะผู้นำทางจริยธรรม และภาวะผู้นำการจัดองค์กร ที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน โดยสามารถอธิบายได้ร้อยละ 56.20 ส่วนอีก 3 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ และภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ไม่มีส่วนร่วมในการอธิบายคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน แต่อย่างใด

3) ในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา ต้องเน้นตัวผู้นำ โดยใช้ 1) หลักการพัฒนาตัวผู้นำเอง 2) หลักการพัฒนาทั้งทีมการบริหาร 3) หลักการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ 4) หลักการการใช้เครือข่ายในการพัฒนา ทั้งเครือข่ายเดียวกันและนอกเครือข่าย 5) หลักการใช้วิสัยทัศน์ เพื่อนำมาพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน และพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น สร้างองค์ความรู้ทั้งในองค์กรและชุมชน และให้ชุมชนรู้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน มีอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร พัฒนาแนวคิด หลักการในการนำไปสู่เป้าหมายให้นักเรียนมีคุณภาพ และสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการหรือกิจกรรม คือ 1) จัดสัมมนา ร่วมกัน 2) จัดกิจกรรมร่วมกัน 3) จัดทำ Benchmarking best practice 4) การศึกษาดูงาน และ 5) การติดตามประเมินผล การพัฒนาบุคคลที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ 1) ตัวผู้บริหารเอง 2) เครือข่าย 3) ภาครัฐและเอกชน ผู้บริหารระดับสูง 4) คณะกรรมการบริหาร 5) วิทยากรภายนอก 6) ครูและบุคลากร 7) สมาคมศิษย์เก่า

คำสำคัญ องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน, คุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were (1) to determine the practice levels leadership factors and school quality 2) to analyze leadership factors affecting school quality and 3) to collect guidelines for developing leadership factors of the directors. The developed questionnaire was administered to 254 subjects that were the school personnel. The earned data were analyzed for \bar{X} , S.D., and Analyzed Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Analyzed Stepwise Multiple Regression by SPSS for Windows. Finally, the seminar of the focus group discussion was run for collecting guidelines for developing the determined leadership factors of the principals

The Results

1) The leaderships of the principals were “much”, both as a whole and individual aspects as academic, Chinese culture, moral creative change, strategy and organization leadership respectively. And the school quality concerning management, teaching and students were “high”.

2) All leadership factors highly related to school quality ($r=0.685$), and there were just 3 leadership factors, including strategic, moral leadership, and organization leadership that Affected school quality which could describe by 56.20 %. The left 3 leaderships under study had no share in describing the school quality.

3) In order to develop leadership factors affecting the school quality, the principles of self development, the whole team development, new knowledge seeking, networking utilization, and good vision should be utilized for more potentiality of the principals and more school quality by utilizing appropriate methods and all personnel should take part in developing.

Key Words : Leadership Factors of The Principals, School Quality of Chinese Private Schools In The Northeastern Thailand, Guidelines For Developing Leadership of the Principals of Chinese Private School.

บทนำ

สังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) โลกไร้พรมแดน เศรษฐกิจความรู้ สังคมฐานความรู้ที่มีลักษณะเฉพาะ มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การจะดำเนินการต่าง ๆ ต้องอาศัยองค์ความรู้มากมายซึ่งมีความหลากหลาย ในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องอาศัยคนที่มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์และก้าวทันการเปลี่ยนแปลง กลไกสำคัญในการพัฒนาคน เตรียมคนให้พร้อมและมีคุณภาพ ก็คือ การให้การศึกษา การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ การจัดการศึกษาของทุกสังคมจึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาส่งเสริมบุคคลให้มีคุณสมบัติเปรียบพร้อมสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่าตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาไว้ใน หมวด 1 มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข [1]

คนจีนอพยพเข้ามาอยู่ในไทยในรูปแบบต่างๆ เป็นจำนวนมาก พวกเขาได้ไปตั้งหลักแหล่งกระจายอยู่ทั่วประเทศไทย ค่อยๆ ผสมกลมกลืนกับคนไทย และมีลูกหลานเป็นคนไทย จนปัจจุบันยากที่จะแยกแยะให้คนเห็นว่าใครเป็นคนไทยและใครเป็นคนจีน แต่คนไทยเชื้อสายจีนมีความรักและภักดีต่อแผ่นดินไทยมากกว่าแผ่นดินจีน ในขณะที่ยังมีความผูกพันต่อขนบธรรมเนียม-วัฒนธรรมจีนอันยิ่งใหญ่อยู่อย่างต่อเนื่อง เพียงแต่มีข้อที่นำเสนอเสียดยอยู่อย่างหนึ่งคือ คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นสาม-รุ่นสี่ เริ่มพูด อ่าน เขียนภาษาจีนกันไม่ค่อยจะได้แล้ว คนที่รู้ภาษาจีนกลาง (ภาษาราชการ) ยิ่งหายาก ยังไม่มีใครให้คำตอบที่ชัดเจนได้ว่าเพราะเหตุใดสังคมไทยที่มีคนจีนและคนไทยเชื้อสายจีนเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถนำข้อได้เปรียบนี้มาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ภาษาจีนเพื่อรับใช้สังคมได้อย่างพอเพียง [2]

ปัจจุบัน เวลาคนไทยไปจีน ไม่ว่าจะไปเจรจาการค้าหรือเจรจาธุรกิจด้านต่างๆหรือดูงาน ส่วนมากเราใช้ล่ามคนจีน ไม่ว่าจะฝ่ายไทยหรือฝ่ายจีนเป็นคนพูด เรามักใช้ล่ามคนจีน เมื่อฝ่ายจีนพาคณะต่างๆ มาเยือนประเทศไทย เสร็จจากการงาน เราก็ใช้ล่ามจีนอีกเช่นกัน เพราะสังคมไทยมีรากฐาน (วัตถุดิบ) ที่ได้เปรียบจีน คือมีทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นคนเชื้อสายจีนมากมาย ควรจะพัฒนาศักยภาพของพวกเขามารับใช้ชาติ กอปรกับคนที่ลงทุนเรียนภาษาจีนน่าจะมั่งคั่งใจที่ดีกว่า เพราะมีโอกาสใช้ติดต่อกับคนมากกว่า 1,300 ล้านคน ในขณะที่คนจีน ถ้าจะเรียนรู้ภาษาไทยก็จะมีโอกาสใช้ภาษาไทยสื่อสารกับคนไทยไม่เกิน 70 ล้านคน ฉะนั้นคนไทยที่มีความรู้ภาษาจีนระดับใช้งานได้ น่าจะมีมากกว่าคนจีน แต่ทำไมสภาพความเป็นจริงจึงกลับตาลปัตรเช่นนั้น เราต้องช่วยกันหาคำตอบและช่วยกันแก้ไข

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นว่าเรื่องนี้มีความสำคัญระดับชาติ เราไม่แน่ใจว่าคนที่พูด หรือวิจารณ์ไปต่างๆ นานาเป็นเวลานานแล้ว มีข้อมูลทางวิชาการในเชิงเปรียบเทียบมากนักย เพียงใด หลักสูตรแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนในไทยมีจุดอ่อน – จุดแข็งอย่างไร ผู้วิจัยตระหนักดีว่าเรื่องนี้เป็นงานยากและใหญ่มาก แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่ออนาคตของประเทศไทย [3]

ผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติด้าน ภาวะผู้นำซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการนำองค์กรประสบความสำเร็จได้ผู้บริหารหรือผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะต้องเป็นหลักในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา มีบุคลิกภาพที่ดี มีปฏิภาณ ไหวพริบดี มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดี มีความรับผิดชอบสูงมีใจที่เปิดกว้าง มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความวิริยะอุตสาหะ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ เป็นผู้ ประสานงานที่ดี เป็นนักพัฒนาและบริการสังคม ความเป็นประชาธิปไตย และเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนอีกด้วย [4]

ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ของผู้อำนวยการคือ การเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การประสานงานการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร การประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุน การวิจัยและพัฒนา ซึ่งผู้บริหารที่มีความสามารถในการครองตน ครองคน และครองงาน ย่อมเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ได้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้แก่ลักษณะพื้นฐานธรรมชาติเดิมเป็นทุนการศึกษา บุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ความสามารถ ทักษะ ความรู้ลึก และรอบรู้ และการประกอบวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพการบริหาร [5]

ประเทศไทยประสบปัญหาด้านการจัดการศึกษามาโดยตลอด โดยเฉพาะปัจจัยการศึกษาที่ไม่เพียงพอ การขาดประสิทธิภาพทั้งด้านครู ความเสมอภาคในการรับการศึกษาของผู้เรียน ความไม่เท่าเทียมกันของงบประมาณ กระบวนการจัดการที่ขาดปรัชญาและจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ขาดการพัฒนา ขาดเอกภาพทางการบริหารทั้งระดับนโยบาย และปฏิบัติ รวมทั้งขาดการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบส่งผลให้เกิดปัญหาด้านผลผลิต ได้แก่ผู้เรียนขาดคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ขาดคุณธรรมและจริยธรรม [6] การจัดการศึกษาในปัจจุบัน เป็นการจัดการศึกษาที่ยังไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการศึกษามาแล้วยังมีคุณภาพไม่ดีพอ การศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษา และโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารต้องมีทักษะในการบริหารที่มีประสิทธิภาพด้วย จากการศึกษาความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำและปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างยิ่งเพราะจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและในประเทศไทยยังไม่มีการทำงานวิจัยในเรื่องนี้

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีบทบาทสำคัญ ต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งจากอดีตที่ผ่านมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะยึดติดกรอบวัฒนธรรม ประเพณี วิธีการบริหารแบบเดิม ๆ ไม่ทันสมัย ทำอะไรแบบเดิม ๆ ซึ่งต่างจากยุคนี้มาก [7] ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต้องปรับตัว ปรับบทบาท มีกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารที่เปลี่ยนไปจากเดิม ถ้ามีผู้นำดี ก็จะสามารถนำองค์กรไปสู่การพัฒนาในเรื่องของคุณภาพการศึกษา ได้เป็นอย่างดีในอนาคต เพื่อนำองค์กรก้าวเข้าสู่เวทีการแข่งขันของประชาคมอาเซียนในอีก 4 ปีข้างหน้า จากเหตุผลดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งต้องมี บทบาทสำคัญ ในการทำหน้าที่ของตนเองให้มีประสิทธิภาพในฐานะผู้นำองค์กร ดังนั้น ถ้าได้มีการศึกษา “องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้ก้าวทันยุคทันสมัยทั้งในปัจจุบันและอนาคต และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย/Aims

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาและหาแนวทางพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน
- 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน

ขอบเขตของการวิจัย

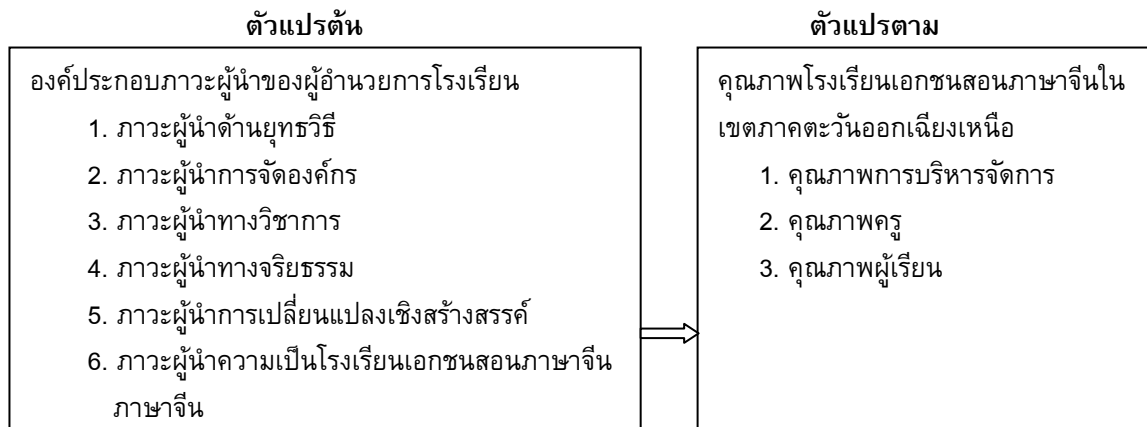
ขอบเขตเนื้อหาสาระ การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตเนื้อหาสาระ มุ่งศึกษาเฉพาะภาวะผู้นำของผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกำหนดขอบเขต ดังนี้ องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้อำนวยการมี 6 องค์ประกอบ คือภาวะผู้นำทางยุทธวิธี ภาวะผู้นำในองค์กร ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำทางจริยธรรม และภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน และคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน 3 ด้านคือ 1) คุณภาพการบริหารจัดการ 2) คุณภาพการสอน 3) คุณภาพผู้เรียน

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระซึ่งปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปในปีการศึกษา 2555 ในโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 254 คน จาก 17 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระ ซึ่งปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปในโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปีการศึกษา 2555 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีทั้งสิ้น 254 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ใช้แบบวิธีผสม คือใช้วิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการและระเบียบวิธีวิจัย 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ด้วยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา ส่วนการวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรองค์ประกอบที่ส่งผลต่อ คุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient และการสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนและสามารถอธิบายได้เพียงใด

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนตามผลจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 โดยการจัดประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน เพื่อระดมสมองแสวงหาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยดังกล่าวและนำผลจากการสัมมนามาสังเคราะห์สรุปผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่ององค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนได้มีภาวะผู้นำทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่มาก ตามลำดับ ดังนี้
1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน 3) ภาวะผู้นำทางจริยธรรม 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ 5) ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี 6) ภาวะผู้นำการจัดองค์กร ดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับ องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวม จำแนกเป็นรายด้าน

องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน	ค่าสถิติ		ระดับการแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี	4.23	0.36	มาก
2. ภาวะผู้นำการจัดองค์กร	4.20	0.36	มาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.32	0.32	มาก
4. ภาวะผู้นำด้านจริยธรรม	4.31	0.30	มาก
5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์	4.29	0.33	มาก
6. ภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน	4.32	0.34	มาก
รวม	4.28	0.26	มาก

โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนมีระดับคุณภาพทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีตามลำดับดังนี้ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู และด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ค่าสถิติ		ระดับการแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. คุณภาพการบริหารจัดการ	4.05	0.42	ดี
ก. ด้านโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน	4.09	0.40	ดี
ข. ด้านพันธกิจที่ชัดเจน	4.10	0.45	ดี
ค. ด้านความกลมเกลียว	3.97	0.56	ดี
ง. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	3.82	0.56	ดี
จ. กระบวนการบริหารคุณภาพ	4.14	0.58	ดี
2. คุณภาพของครู	4.05	0.40	ดี
ก. ด้านความสำเร็จของงาน	3.85	0.52	ดี
ข. ด้านคุณลักษณะของงานและสภาวะการทำงาน	4.15	0.44	ดี
ค. ด้านความก้าวหน้า	3.90	0.50	ดี
ง. ด้านนโยบายและการบริหาร	4.22	0.39	ดี
จ. ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน	4.14	0.58	ดี

คุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ค่าสถิติ		ระดับการแปลผล
	\bar{X}	S.D.	
3. คุณภาพผู้เรียน	4.10	0.36	ดี
ก. ด้านการเป็นคนดี	4.01	0.44	ดี
ข. ด้านการเป็นคนเก่ง	4.01	0.43	ดี
ค. ด้านเป็นคนมีความสุข	4.39	0.38	ดี
รวม	4.07	0.39	ดี

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา องค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับสูง ($r=0.685$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายด้าน อยู่ระหว่าง 0.400 ถึง 0.702 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปร	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A	B1	B2	B3	B
A1	1.000										
A2	0.652**	1.000									
A3	0.569**	0.515**	1.000								
A4	0.555**	0.595**	0.509**	1.000							
A5	0.481**	0.499**	0.503**	0.575**	1.000						
A6	0.478**	0.534**	0.507**	0.493**	0.530**	1.000					
A	0.788**	0.797**	0.743**	0.814**	0.772**	0.769**	1.000				
B1	0.686**	0.608**	0.427**	0.568**	0.440**	0.354**	0.655**	1.000			
B2	0.695**	0.606**	0.439**	0.580**	0.460**	0.357**	0.666**	0.976**	1.000		
B3	0.702**	0.628**	0.501**	0.552**	0.503**	0.493**	0.717**	0.956**	0.953**	1.000	
B	0.702**	0.621**	0.458**	0.574**	0.470**	0.400**	0.685**	0.992**	0.989**	0.980**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ($r=0.685$) และมีเพียง 3 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี ภาวะผู้นำทางจริยธรรม และภาวะผู้นำการจัดองค์กร ที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน โดยสามารถอธิบายได้ ร้อยละ 56.20 ส่วนอีก 3 องค์ประกอบคือ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ และภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ไม่มีส่วนร่วมในการอธิบายคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน แต่อย่างใด ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยขององค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม

องค์ประกอบภาวะผู้นำของ ผู้อำนวยการโรงเรียน	R	R ²	b	S.E. _b	β	t	Sig.
Constant			-0.062	0.249		-0.250	0.803
ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี (A1)	0.702	0.493	0.494	0.062	0.459	8.007	0.000
ภาวะผู้นำด้านจริยธรรม (A4)	0.736	0.542	0.259	0.071	0.198	3.655	0.000
ภาวะผู้นำการจัดองค์กร (A2)	0.750	0.562	0.221	0.064	0.204	3.437	0.001

3. ในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา ต้องเน้นตัวผู้นำคือ 1) หลักการพัฒนาตัวผู้นำเอง 2) หลักการพัฒนาทั้งทีมการบริหาร 3) หลักการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ 4) หลักการการใช้เครือข่ายในการพัฒนา ทั้งเครือข่ายเดียวกันและนอกเครือข่าย 5) หลักการใช่วิสัยทัศน์ เพื่อนำมาพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน และพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น สร้างองค์ความรู้ทั้งในองค์กรและชุมชน และให้ชุมชนรู้โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน มีอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร พัฒนาแนวคิด หลักการในการนำไปสู่เป้าหมายให้นักเรียนมีคุณภาพ และสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการหรือกิจกรรม คือ 1) ดำเนินการจัดสัมมนา ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) จัดทำ Benchmarking best practice 3) การศึกษาดูงาน และ 4) การติดตามประเมินผล การพัฒนา บุคคลที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ 1) ตัวผู้บริหารเอง 2) เครือข่าย 3) ภาครัฐและเอกชน ผู้บริหารระดับสูง 4) คณะกรรมการบริหาร 5) วิทยาการภายนอก 6) ครูและบุคลากร 7) สมาคมศิษย์เก่า

อภิปรายผล

การวิจัยองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อธิบายได้ว่า

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน มีภาวะผู้นำทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่มาก ตามลำดับดังนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน รองลงมา คือ ภาวะผู้นำทางจริยธรรม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี และภาวะผู้นำการจัดองค์กร

โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนมีระดับคุณภาพทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีตามลำดับดังนี้ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู และด้านคุณภาพการบริหารจัดการซึ่ง [8] สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณภาพ ที่สรุปว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ที่สำคัญปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล คือ ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและจำนวนเพียงพอ เช่นเดียวกับ แนวคิดของ [9] ที่อธิบายว่าโรงเรียนที่มีคุณภาพในด้านผลผลิตนั้น คุณภาพของการปฏิบัติงานถือเป็นตัวบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพที่สำคัญของโรงเรียน กล่าวคือ ถ้าครูมีคุณภาพการสอนหรือการปฏิบัติงานสูง นักเรียนก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไปด้วย

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนอยู่ในระดับสูง ($r = 0.685$) และมีเพียง 3 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี ภาวะผู้นำทาง

จริยธรรม และภาวะผู้นำการจัดองค์กร ที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน โดยสามารถอธิบายได้ ร้อยละ 56.20 ซึ่งองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำการจัดองค์กร เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด [10] ที่ว่าผู้นำองค์กรจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความสามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ และเป็นผู้นำเชิงรุกเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การแข่งขัน นำเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน ส่วนอีก 3 องค์ประกอบคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ และภาวะผู้นำความเป็นโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ไม่มีส่วนร่วมในการอธิบาย คุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน แต่อย่างใด

3. ในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา ต้องเน้นตัวผู้นำ โดยใช้ 1) หลักการพัฒนาตัวผู้นำเอง 2) หลักการพัฒนาทั้งทีมการบริหาร 3) หลักการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ 4) หลักการการใช้เครือข่ายในการพัฒนา ทั้งเครือข่ายเดียวกันและนอกเครือข่าย 5) หลักการใช้วิสัยทัศน์ เพื่อนำมาพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน และพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น สร้างองค์ความรู้ทั้งในองค์กรและชุมชน และให้ชุมชนรู้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน มีอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร พัฒนาแนวคิด หลักการในการนำไปสู่เป้าหมายให้นักเรียนมีคุณภาพ และสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการหรือกิจกรรม คือ 1) ดำเนินการจัดสัมมนาร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้อง 2) จัดกิจกรรมร่วมกัน 3) จัดทำ Benchmarking best practice 4) การศึกษาดูงาน และ 5) การติดตามประเมินผลการพัฒนา บุคคลที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา คือ 1) ตัวผู้บริหารเอง 2) เครือข่าย 3) ภาครัฐและเอกชน ผู้บริหารระดับสูง 4) คณะกรรมการบริหาร 5) วิทยาการภายนอก 6) ครูและบุคลากร 7) สมาคมศิษย์เก่า

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้นำมาเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึง องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพ โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือภาวะผู้นำด้านยุทธวิธี ภาวะผู้นำทางจริยธรรม และภาวะผู้นำการจัดองค์กรและยืนยันโดย การศึกษาเชิงคุณภาพ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้มี คุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนที่ดีขึ้น ควร ดำเนินการ ดังนี้

1) ควรให้คณะกรรมการของมูลนิธิโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน อำนาจความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนมุ่งส่งเสริมคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน และให้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีความร่มเย็น มี สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนที่ดีในการเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สิ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ คือ อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการ พัฒนาตนเองของผู้บริหาร ผู้บริหารหรือผู้อำนวยการโรงเรียนควรเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยการ เรียนรู้จากเทคโนโลยี ด้วยการค้นคว้าหาความรู้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่

2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็น แนวทางในการบริหารสถานศึกษา โดยการวางแผนพัฒนา หรือการกำหนดยุทธศาสตร์และกลวิธีสู่การบริหารจัดการ โรงเรียน หรือนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) ผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานศึกษาเอกชนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรกำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมคุณภาพโรงเรียนโดยใช้ผลจากการวิจัยนี้ กำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดของโรงเรียนในสังกัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1) ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ปัจจัยทางด้านจิตใจ

2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนกับโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในภาคอื่น ๆ ของประเทศ เช่น โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ในภาคเหนือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และทางภาคใต้ เพื่อตรวจสอบความแปรเปลี่ยนขององค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน ในภาคอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการจัดการศึกษาพระปรีดิธรรมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] กรุณา เลิศพุมิปัญญา. (2543) การศึกษาเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนเอกชน. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตนครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- [3] ศูนย์จีนศึกษาสถาบันเอเชียศึกษา. (2554) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] วีระ ฤณเจริญ (2546 ก). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่2 กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่างจำกัด.
- [5] วีระ ฤณเจริญ และคณะ. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่างจำกัด.
- [6] พิณสุดา สิริธรรณี. (2547) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในสถานศึกษา กรุงเทพฯ : รุ่งโรจน์การพิมพ์.
- [7] กุลนรี นุกิจรังสรรค์. (2551) สรุปผลงานวิจัย การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย : การศึกษานอกระบบ.สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] อารุณ จันทวานิช. (2547). แนวทางการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาสู่สถานศึกษาคุณภาพ กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์แปซิฟิก.
- [9] Hoy, W.K., & Miskel, C.G., (2001). *Educational administration: Theory, Research, and Practice*. New York: MC Graw-Hill.
- [10] ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2553). ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.